

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

25. ožujka 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Mjerodavno pravo – Uredba (EZ) br. 864/2007 i Uredba (EZ) br. 593/2008 – Područje primjene *ratione temporis* – Nenadležnost Suda – Članak 94. Poslovnika Suda – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Uredba (EU) br. 1215/2012 – Članak 1. stavak 1. – Materijalno područje primjene – Pojam ‚građansk[a] i trgovačk[a] [stvar]‘ – Članak 7. točka 1. – Pojmovi ‚[stvari] povezan[e] s ugovorom‘ i ‚pružanje usluga‘ – Članak 24. točka 1. – Pojam ‚najam/zakup nekretnina‘ – Uredba (EZ) br. 1393/2007 – Dostava sudskih i izvansudskih pismena – Javni bilježnici koji postupaju u okviru ovršnih postupaka – Postupak radi naplate dnevne karte za parkiranje vozila na parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini”

U predmetu C-307/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, odlukom od 26. ožujka 2019., koju je Sud zaprimio 11. travnja 2019., u postupku

Obala i lučice d. o. o.

protiv

NLB Leasing d. o. o.,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, L. Bay Larsen, C. Toader (izvjestiteljica), M. Safjan i N. Jääskinen, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Bobek,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Obalu i lučice d. o. o., M. Kuzmanović, odvjetnik,
- za hrvatsku vladu, G. Vidović Mesarek, u svojstvu agentice,
- za njemačku vladu, J. Möller, R. Kanitz, M. Hellmann i E. Lankenau, u svojstvu agenata,
- za slovensku vladu, J. Morela, u svojstvu agentice,

* Jezik postupka: hrvatski

– za Europsku komisiju, M. Wilderspin i M. Mataija, u svojstvu agenata,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 26. studenoga 2020.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 56. UFEU-a, članka 4. stavka 1., članka 10. stavka 1., članka 11. stavka 1. i članka 12. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze (SL 2007., L 199, str. 40.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 6., str. 73.; u daljnjem tekstu: Uredba Rim II), Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL 2007., L 324, str. 79.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 7., str. 171.), članka 4. stavka 1. točaka (b) i (c) i članka 4. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I) (SL 2008., L 177, str. 6.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 6., str. 109. i ispravci SL 2015., L 66, str. 22.; SL 2019., L 149, str. 85.; u daljnjem tekstu: Uredba Rim I) kao i članka 7. točaka 1. i 2. i članka 24. točke 1. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2012., L 351, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 289. i ispravci SL 2014., L 160, str. 40. i SL 2016., L 202, str. 57.).
- 2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između društva Obala i lučice d. o. o. (u daljnjem tekstu: društvo Obala i lučice), sa sjedištem u Hrvatskoj, i društva NLB Leasing d. o. o., sa sjedištem u Sloveniji, u vezi sa zahtjevom za naplatu naknade za parkiranje na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba Rim II

- 3 Člankom 31. Uredbe Rim II, naslovljenim „Vremenska primjena”, određuje se:

„Ova se Uredba primjenjuje na štetu koja proizlazi iz događaja koji su se dogodili po njenom stupanju na snagu.”

Uredba br. 1393/2007

- 4 Člankom 1. Uredbe br. 1393/2007, naslovljenim „Područje primjene”, u stavku 1. propisuje se:

„Ova se Uredba primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima kada sudsko ili izvansudsko pismo mora biti poslano iz jedne države članice u drugu radi njegove dostave. Posebno, ona se neće protezati na porezne, carinske ili upravne predmete niti na odgovornost države za djelovanja ili propuste u izvršavanju državnih ovlasti (*acta iure imperii*).”

- 5 U skladu s člankom 14. te uredbe, naslovljenim „Dostava putem pošte“:
- „Svaka država članica može dostavu sudskih pismena osobama s boravištem u drugoj državi članici obaviti izravno putem pošte preporučenom pošiljkom uz potvrdu primitka ili sličnu potvrdu.”
- 6 Člankom 16. navedene uredbe, naslovljenim „Slanje”, određuje se:
- „Izvensudska pismena mogu biti poslana na dostavu u drugu državu članicu u skladu s odredbama ove Uredbe.”
- 7 Uredba br. 1393/2007, koja je bila na snazi u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka, stavljena je izvan snage Uredbom (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvensudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (SL 2020., L 405, str. 40.).

Uredba Rim I

- 8 U skladu s člankom 28. Uredbe Rim I, naslovljenim „Vremenska primjena”:
- „Ova se Uredba primjenjuje na ugovore sklopljene počevši od 17. prosinca 2009.”

Uredba br. 1215/2012

- 9 Uvodne izjave 10. i 15. Uredbe br. 1215/2012 glase:
- „(10) Područje primjene ove Uredbe trebalo bi obuhvaćati sve glavne građanske i trgovačke stvari, osim određenih točno utvrđenih stvari [...]
- [...]
- (15) Pravila o nadležnosti trebala bi biti što je moguće više predvidiva i zasnovana na načelu da se nadležnost općenito temelji na domicilu tuženika. Nadležnost bi uvijek trebala postojati na temelju toga, osim u nekim točno određenim slučajevima u kojima glavni predmet spora ili autonomija stranaka jamče drukčije povezane čimbenike. Samostalno se mora utvrditi domicil pravne osobe, kako bi se zajednička pravila učinila transparentnijima i izbjegli sukobi nadležnosti.”
- 10 Člankom 1. stavkom 1. te uredbe određuje se:
- „Ova se Uredba primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima, bez obzira na vrstu suda. Ne proteže se posebno na porezne, carinske ili upravne predmete ili na odgovornost države za radnje i propuste u izvršavanju javnih ovlasti (*acta iure imperii*).”
- 11 Člankom 4. stavkom 1. navedene uredbe propisuje se:
- „Podložno ovoj Uredbi, osobe s domicilom u državi članici, bez obzira na njihovo državljanstvo, tuže se pred sudovima te države članice.”

- 12 U skladu s člankom 7. točkama 1. i 2. iste uredbe:

„Osoba s domicilom u državi članici može biti tužena u drugoj državi članici:

1. (a) u stvarima povezanim s ugovorom, pred sudom mjesta izvršenja konkretne obveze;;

- (b) za potrebe ove odredbe, te ako nije drukčije dogovoreno, mjesto izvršenja konkretne obveze je:
- u slučaju prodaje robe, mjesto u državi članici u kojoj je roba dostavljena ili trebala biti dostavljena sukladno ugovoru,
 - u slučaju pružanja usluga, mjesto u državi članici u kojoj su usluge pružene ili trebale biti pružene sukladno ugovoru;
- (c) ako se ne primjenjuje točka (b), primjenjuje se točka (a);

2. u stvarima povezanim s deliktima ili kvazideliktima pred sudom mjesta [u kojemu se dogodio štetni događaj ili bi se on mogao dogoditi].”

13 Člankom 24. Uredbe br. 1215/2012 određuje se:

„Sljedeći sudovi države članice imaju isključivu nadležnost, neovisno o domicilu stranaka:

1. u postupcima čiji su predmet stvarna prava na nekretninama ili najam/zakup nekretnina, sudovi države članice u kojoj se nekretnina nalazi.

[...]”

Hrvatsko pravo

Ovršni zakon

14 Člankom 1. Ovršnog zakona (Narodne novine, br. 112/2012, 25/2013, 93/2014, 55/2016 i 73/2017) ovlašćuje se javne bilježnike da provode prisilno ostvarenje tražbina na temelju „vjerodostojne isprave” donošenjem rješenja o ovrsi kao ovršnog naslova, bez izričitog pristanka ovršenika.

Zakon o sigurnosti prometa na cestama

15 Člankom 1. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine, br. 67/2008, 48/2010 i 74/2011) propisuje se da se tim zakonom utvrđuju, među ostalim, temeljna načela međusobnih odnosa, ponašanje sudionika i drugih subjekata u prometu na cesti, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati ceste glede sigurnosti prometa, pravila prometa na cestama te sustav prometnih znakova i znakova koje daju ovlaštene osobe.

16 U skladu s člankom 5. tog zakona:

„(1) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s odredbama ovoga Zakona, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, uređuju promet na svom području tako da određuju:

[...]”

6. parkirališne površine i način parkiranja, zabrane parkiranja i mjesta ograničenog parkiranja, [...]”

Odluka o parkiranju u gradu Zadru

- 17 Odlukom o organizaciji i načinu naplate parkiranja u gradu Zadru (Glasnik grada Zadra, br. 4/2011), u verziji primjenjivoj na glavni postupak (u daljnjem tekstu: odluka o parkiranju u gradu Zadru), utvrđuju se organizacija i način naplate parkiranja te kontrola nad parkiranjem vozila na naplatnim javnim parkiralištima.
- 18 Člankom 2. te odluke javna parkirališta definiraju se kao „javne površine namijenjene za zaustavljanje i parkiranje vozila”.
- 19 Člankom 4. navedene odluke određuje se da su javna parkirališta označena signalizacijom u skladu sa Zakonom o sigurnosti prometa na cestama.
- 20 Na temelju članka 5. te odluke, označivanje javnih parkirališta obavlja organizator parkiranja, uz nadzor nadležnog odjela gradske uprave.
- 21 Člankom 6. odluke o parkiranju u gradu Zadru utvrđuju se dani i sati tijekom kojih se plaća naknada za parkiranje.
- 22 Članak 7. te odluke glasi:
- „Zaustavljanjem ili parkiranjem vozila na javnom parkiralištu, vozač, odnosno vlasnik vozila, sklapa s [o]rganizatorom parkiranja ugovor o korištenju javnog parkirališta uz korištenje dnevne parkirališne karte [...], prihvaćajući opće uvjete Ugovora o parkiranju propisanih ovom Odlukom.”
- 23 Prema članku 9. navedene odluke, cijena dnevne karte, koja vrijedi 24 sata od trenutka izdavanja, odgovara umnošku cijene parkiranja po satu u određenoj zoni i broja sati parkiranja u vremenu plaćanja parkiranja unutar 24 sata.
- 24 Člankom 10. te odluke propisuje se da se naplata dnevne karte obavlja naplatom naloga za plaćanje dnevne karte preko žiroračuna organizatora parkiranja ili naplatom dnevne karte na blagajni organizatora parkiranja.
- 25 U skladu s člankom 12. odluke o parkiranju u gradu Zadru, korisnik parkiranja kojem su izdani dnevna karta i nalog za plaćanje dnevne karte dužan je platiti taj nalog u roku od 8 dana od dana njegova izdavanja.
- 26 Člankom 13. te odluke propisuje se da je korisnik parkiranja, ako ne plati dnevnu kartu u određenom roku, dužan, osim iznosa dnevne karte, u daljnjih osam dana platiti i stvarne troškove te zakonsku zateznu kamatu, na što će ga se u nalogu upozoriti. Ako korisnik parkiranja ne plati dnevnu kartu, stvarne troškove te zakonsku zateznu kamatu u ostavljenim rokovima, organizator parkiranja pokrenut će protiv njega, a u svoje ime i za svoj račun, sudski postupak.

Glavni postupak, prethodna pitanja i postupak pred Sudom

- 27 Trgovačko društvo Obala i lučice, koje je osnovao Grad Zadar (Hrvatska) radi naplate naknada za parkiranje vozila na javnoj prometnoj površini, 20. veljače 2017. pokrenulo je pred javnim bilježnikom u Hrvatskoj ovršni postupak na temelju vjerodostojne isprave protiv društva NLB Leasing radi naplate troškova koji odgovaraju dnevnoj karti za parkiranje vozila na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini u Zadru. Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je 30. lipnja 2012. u 13.02 sati utvrđena prisutnost tog vozila na parkirališnom mjestu i da društvo Obala i lučice zahtijeva plaćanje dnevne karte za cijeli dan parkiranja.

- 28 Dana 8. ožujka 2017. taj je javni bilježnik donio rješenje o ovrsi kojim je društvu NLB Leasing naložio plaćanje potraživanja u iznosu od 84 hrvatske kune (HRK) (oko 11 eura) s osnove glavnog potraživanja za dnevnu naknadu za parkiranje, kao i iznosa od 1235 HRK (oko 165 eura) za nastale troškove postupka i 506,25 HRK (oko 67 eura) za predvidive troškove postupka.
- 29 Radi dostave rješenja o ovrsi, javni bilježnik poslao je, na temelju članka 14. Uredbe br. 1393/2007, društvu NLB Leasing preporučenu pošiljku uz potvrdu primitka.
- 30 Društvo NLB Leasing izjavilo je prigovor protiv tog rješenja. Trgovački sud u Pazinu (Hrvatska) ukinuo je navedeno rješenje u dijelu u kojem je određena ovrha, ali se oglasio nenadležnim za odlučivanje o prigovoru te je uputio predmet Trgovačkom sudu u Zadru (Hrvatska), koji se također oglasio nenadležnim pa je pred sudom koji je uputio zahtjev pokrenut postupak povodom negativnog sukoba nadležnosti.
- 31 Sud koji je uputio zahtjev pita se o više aspekata koji su se pojavili u glavnom postupku, a osobito o zakonitosti dostave rješenja o ovrsi preporučenom pošiljkom uz potvrdu primitka ovršeniku u okviru ovršnog postupka pokrenutog pred javnim bilježnikom na temelju vjerodostojne isprave, zatim o kvalifikaciji postojećeg pravnog odnosa između stranaka iz glavnog postupka radi određivanja nadležnosti hrvatskih sudova za odlučivanje o tom sporu, kao i o primjenjivom materijalnom pravu.
- 32 Taj se sud najprije pita mogu li se javni bilježnici, koji nisu „sudovi” u smislu Uredbe br. 1215/2012, pozivati na odredbe Uredbe br. 1393/2007 radi dostave svojih rješenja o ovrsi u okviru ovršnih postupaka na temelju vjerodostojne isprave i mogu li sudovi u okviru spora poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku izvršiti dostavu ovršnih akata ovršenima na temelju Uredbe br. 1393/2007.
- 33 Sud koji je uputio zahtjev zatim se pita o doseg pojma „građansk[a] i trgovačk[a] [stvar]” u smislu članka 1. Uredbe br. 1215/2012, kako bi utvrdio je li nadležan za spor koji se odnosi na naplatu dnevne karte za parkiranje na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini.
- 34 On u tom pogledu ističe da na temelju članka 5. stavka 1. točke 6. Zakona o sigurnosti prometa na cestama te pravila o obavljanju komunalne djelatnosti jedinice lokalne samouprave donose odluke o parkirališnim površinama te prenose svoju javnu ovlast na komunalna trgovačka društva koja su osnovana radi vođenja poslova naplate naknada za parkiranje.
- 35 U ovom slučaju odlukom o parkiranju u gradu Zadru utvrđuju se, među ostalim, parkirališne zone, razdoblje tijekom kojeg se obavlja naplata naknada za parkiranje na javnoj prometnoj površini, cijena karte za parkiranje po satu kao i cijena dnevne karte za parkiranje ako je na javnoj parkirališnoj površini zatečeno vozilo za koje nije plaćena karta za parkiranje po satu odnosno ako je ona istekla.
- 36 Sud koji je uputio zahtjev navodi da je obveza plaćanja dnevne karte za parkiranje utvrđena jednostrano te ima represivno obilježje jer se može smatrati da je riječ o kazni ako se naknada za parkiranje ne plati dobrovoljno unaprijed po satu parkiranja odnosno ako je isteklo razdoblje za koje je plaćena.
- 37 Prema mišljenju tog suda, postoji razlika između, s jedne strane, parkiranja na ograđenim površinama – gdje korisnici uzimaju potvrdu o vremenu ulaska na te površine i plaćaju troškove parkiranja u trenutku njihova napuštanja, što je obuhvaćeno klasičnim ugovorom građanskog prava i prema tome predstavlja građanskopravnu stvar – i, s druge strane, parkiranja o kojem je riječ u glavnom postupku, za koje je naknada plaćena unaprijed za određeno razdoblje, čije prekoračenje podrazumijeva plaćanje dnevne karte koja ima represivno obilježje.
- 38 Usto, u slučaju da je glavni postupak obuhvaćen područjem primjene Uredbe br. 1215/2012, sud koji je uputio zahtjev pita se o pravilima o nadležnosti koja se primjenjuju u skladu s odredbama te uredbe.

- 39 U tom pogledu taj sud navodi da se, prema hrvatskoj sudskoj praksi, općenito smatra da je ugovor o parkiranju sklopljen čim se vozilo parkira na označenom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini. Međutim, postavlja se pitanje treba li taj ugovor smatrati ugovorom o pružanju usluga ili ugovorom o najmu nekretnine.
- 40 Prema mišljenju tog suda, ako se takav ugovor o parkiranju smatra ugovorom o pružanju usluga, mogla bi postojati povreda slobodnog pružanja usluga iz članka 56. UFEU-a. Osim toga, hrvatski sudovi mogu svoju nadležnost temeljiti na članku 7. točki 1. Uredbe br. 1215/2012. Međutim, s obzirom na sudsku praksu Suda i osobito presudu od 23. travnja 2009., Falco Privatstiftung i Rabitsch (C-533/07, EU:C:2009:257), sud koji je uputio zahtjev pita se je li aktivnost društva Obala i lučice, koja se u ovom slučaju odnosi samo na označivanje parkirališnih mjesta i naplatu naknada za parkiranje, dovoljna da bi se smatrala „uslugom” u smislu te sudske prakse.
- 41 Što se tiče moguće kvalifikacije ugovora o parkiranju kao ugovora o najmu nekretnine u smislu članka 24. točke 1. Uredbe br. 1215/2012, sud koji je uputio zahtjev navodi da se ugovor o parkiranju ne sklapa u pisanom obliku, za razliku od ugovora o najmu nekretnine prema općem pravu, za koji se pisani oblik zahtijeva pod prijetnjom ništetnosti. K tome, na parkiranim vozilima ne postoji zakonsko založno pravo. Suprotno tomu, moglo bi se tvrditi da se zauzima određeni prostor nekretnine pa postoji određena sličnost između ugovora o parkiranju i ugovora o najmu nekretnine.
- 42 Osim toga, sud koji je uputio zahtjev ističe pretpostavku prema kojoj parkiranje na javnoj prometnoj površini nema ugovornu narav pa se pita može li se zbog činjenice da korisnik parkirališnog mjesta nije kupio kartu za parkiranje po satu smatrati da postoji njegova deliktna ili kvazideliktna odgovornost u smislu članka 7. točke 2. Uredbe br. 1215/2012.
- 43 Naposljetku, taj se sud pita o mjerodavnom pravu. Naime, on navodi da je u ovom slučaju parkiranje izvršeno 30. lipnja 2012., to jest prije dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, te se stoga pita jesu li – s obzirom na sudsku praksu Suda koja se odnosi na ugovore sklopljene prije tog datuma pristupanja, a osobito na rješenje od 5. studenoga 2014., VG Vodoopskrba (C-254/14, neobjavljeno, EU:C:2014:2354) kao i na presudu od 14. veljače 2019., Milivojević (C-630/17, EU:C:2019:123) – na glavni postupak primjenjive odredbe uredbi Rim I i Rim II.
- 44 U tim je okolnostima Visoki trgovački sud Republike Hrvatske odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Da li je dozvoljeno da javni bilježnici dostavu pismena izvrše primjenom Uredbe [br. 1393/2007], u slučaju kada javni bilježnici dostavljaju svoje odluke u predmetnima na koje se ne primjenjuje Uredba br. 1215/2012, s obzirom na to da javni bilježnici u Republici Hrvatskoj, kada postupaju u okviru ovlasti koje su im povjerene nacionalnim pravom u ovršnim postupcima na temelju ‚vjerodostojne isprave’, nisu obuhvaćeni pojmom ‚sud’ u smislu te Uredbe br. 1215/2012[?] Odnosno, kako javni bilježnici nisu obuhvaćeni pojmom ‚sud’ na temelju Uredbe br. 1215/2012, mogu li oni u okviru ovlasti koje su im povjerene nacionalnim pravom u ovršnom postupku na temelju ‚vjerodostojne isprave’ primjenjivati pravila o dostavi pismena na temelju Uredbe [...] br. 1393/2007?
2. Da li se parkiranje na ulici i javnoj prometnoj površini, kada je pravo na naplatu predviđeno Zakonom o sigurnosti prometa na cestama i pravilima o obavljanju komunalne djelatnosti kao javne djelatnosti, može smatrati građanskom stvari u smislu Uredbe [br. 1215/2012], a koja uređuje pitanje nadležnosti sudova te priznanja i izvršenja odluka sudova u građanskim i trgovačkim stvarima, naročito uzimajući u obzir činjenicu da se vozilu zatečenom bez parkirne karte ili s nevažećom parkirnom kartom odmah određuje obveza plaćanja dnevne karte kao da su cijeli dan bili parkirani neovisno o točnom vremenu korištenja parkirnog mjesta pa takva naplata dnevne karte ima kaznene elemente i u nekim državama članicama se takvo parkiranje smatra prometnim prekršajem?

3. Da li sudovi u prethodno navedenim sudskim sporovima koji se tiču parkiranja na ulici i javnoj prometnoj površini, kada je pravo na naplatu predviđeno Zakonom o sigurnosti prometa na cestama i pravilima o obavljanju komunalne djelatnosti kao javne djelatnosti, mogu vršiti dostavu pismena tuženicima u druge države članice na temelju Uredbe [br. 1393/2007]?

Ako bi na temelju prethodno navedenih pitanja bilo određeno da je ova vrsta parkiranja građanska stvar, postavljaju se dodatna pitanja:

4. U ovoj pravnoj stvari se primjenjuje pretpostavka sklapanja ugovora samim parkiranjem na ulici na mjestu koje je označeno horizontalnom i/ili vertikalnom signalizacijom, odnosno smatra se da je samim parkiranjem sklopljen ugovor a ako se ne plati cijena po satu parkiranja onda se mora platiti dnevna karta, stoga se postavlja pitanje da li je ta pretpostavka sklapanja ugovora samim parkiranjem i pristanak na plaćanje cijene dnevne karte ako se ne kupi karta po satu parkiranja odnosno ako protekne vrijeme za koje je kupljena karta protivna osnovnim pravilima o pružanju usluga iz čl. 56. [UFEU-a] i preostale pravne stečevine [...] [U]nije?
5. Samo parkiranje je u ovoj pravnoj stvari izvršeno u Zadru, pa postoji određena veza između tog ugovora i suda Republike Hrvatske no da li je takvo parkiranje ‚usluga‘ u skladu s čl. 7. [t.] 1. Uredbe [...] br. 1215/2012, jer usluga podrazumijeva da stranka koja pruža uslugu izvršava određene aktivnosti, odnosno da izvršava određenu djelatnost uz naknadu, pa se postavlja pitanje da li je aktivnost tužitelja dovoljna da bi se smatrala uslugom? Ako ne bi postojala posebna nadležnost suda u Republici Hrvatskoj na temelju čl. 7. [t.] 1. Uredbe [...] br. 1215/2012, onda bi se postupci morali voditi pred sudom tuženikova domicila.
6. Da li se parkiranje na ulici i javnoj prometnoj površini, kada je pravo na naplatu predviđeno Zakonom o sigurnosti prometa na cestama i pravilima o obavljanju komunalne djelatnosti kao javne djelatnosti te se naplata vrši samo određeno vrijeme u toku dana, može smatrati ugovorom o najmu nekretnine na temelju čl. 24. [t.] 1. Uredbe [...] br. 1215/2012?
7. Ako se u ovoj pravnoj stvari ne bi mogla primijeniti prethodno navedena pretpostavka da je do sklapanja ugovora došlo samim parkiranjem (četvrto pitanje), da li bi se takva vrsta parkiranja gdje ovlast za naplatu parkiranja proizlazi iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama i predviđeno je plaćanje dnevne karte ako se unaprijed ne plati karta po satu korištenja parkirnog mjesta ili ako protekne vrijeme za koje je karta plaćena, mogla smatrati deliktom odnosno kvazideliktom u smislu čl. 7. [t.] 2. Uredbe [...] br. 1215/2012?
8. U ovoj pravnoj stvari je činjenica parkiranja bila prije pristupa Republike Hrvatske [...] [U]niji, odnosno 30. lipnja 2012. u 13:02 sati, stoga se postavlja pitanje da li se uredbe koje se odnose na pitanje primjene mjerodavnog prava i to Uredba [Rim I] odnosno Uredba [Rim II] mogu primjenjivati u ovoj pravnoj stvari, s obzirom na vremensko važenje tih Uredbi?

Ako bi [S]ud Europske unije bio nadležan za davanje odgovora u pogledu primjene materijalnog prava onda se postavlja daljnje pitanje:

9. Da li je pretpostavka sklapanja ugovora samim parkiranjem i pristanak na plaćanje cijene dnevne karte ako se ne kupi karta po satu parkiranja odnosno ako protekne vrijeme za koje je kupljena karta protivna osnovnim pravilima o pružanju usluga iz čl. 56. [UFEU-a] i preostale pravne stečevine [...] [U]nije neovisno o tome da li je vlasnik vozila fizička ili pravna osoba? Odnosno da li se u pogledu primjene materijalnog prava u ovoj pravnoj situaciji mogu primjenjivati pravila iz čl. 4. Uredbe [Rim I] (jer u ovom spisu ne prileži dokaz da su stranke ugovorile primjenu mjerodavnog prava)?
 - ako bi bila riječ o ugovoru, da li je u ovoj pravnoj stvari riječ o ugovoru o uslugama, odnosno da li bi se takav ugovor o parkiranju mogao smatrati uslugom iz čl. 4. st. 1. [t.] (b) Uredbe [Rim I]?

- podredno[,] da li bi se ovaj parking mogao smatrati ugovorom o najmu sukladno čl. 4. st. 1. [t.] (c) Uredbe [Rim I]?
 - podredno[,] ako bi se na ovaj parking primjenjivala odredba čl. 4. st. 2. Uredbe [Rim I], postavlja se pitanje što je u ovoj pravnoj stvari karakteristična činidba jer je tužitelj u osnovi samo iscrtao površinu ulice za parkiranje i naplaćuje parking dok tuženik vrši parkiranje i plaća parking. Naime ako bi se smatralo da je karakteristična činidba tužitelja onda bi se primjenjivalo pravo Republike Hrvatske, a ako bi bila karakteristična činidba tuženika onda bi se primjenjivalo pravo Republike Slovenije. Ipak, s obzirom na to da je pravo na naplatu parkinga u ovom slučaju uređeno pravom Republike Hrvatske s kojim je onda u užoj vezi, da li bi se u ovakvoj pravnoj stvari ipak primjenjivalo dodatno pravilo iz čl. 4. st. [3]. Uredbe [Rim I]?
 - ako bi bila riječ o izvanugovornoj obvezi na temelju Uredbe [Rim II] da li se takva izvanugovorna obveza može smatrati štetom pa bi se mjerodavno pravo utvrđivalo na temelju čl. 4. st. 1. [te u]redbe [...] ?
 - podredno, da li bi se takva vrsta parkiranja mogla smatrati neosnovanim bogaćenjem pa bi se mjerodavno pravo utvrđivalo na temelju čl. 10. st. 1. Uredbe [Rim II]?
 - podredno, da li bi se takva vrsta parkiranja mogla smatrati poslovođstvom bez naloga, pa bi se mjerodavno pravo utvrđivalo na temelju čl. 11. st. 1. Uredbe [Rim II]?
 - podredno, da li bi se ova vrsta parkiranja mogla smatrati predugovornom odgovornosti tuženika, pa bi se mjerodavno pravo utvrđivalo na temelju čl. 12. st. 1. Uredbe [Rim II]?”
- 45 Zbog zdravstvenih rizika povezanih s pandemijom bolesti COVID-19, prvo vijeće Suda odlučilo je odlukom od 22. travnja 2020. donijeti presudu bez održavanja rasprave, koja je prvotno bila predviđena u ovom predmetu, te je strankama i zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta Suda Europske unije upućeno nekoliko pitanja radi dostave pisanih odgovora, na koja su odgovorili društvo Obala i lučice, hrvatska i slovenska vlada te Komisija.

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost prvog, trećeg i četvrtog pitanja kao i prvog dijela devetog pitanja

- 46 Društvo Obala i lučice i hrvatska vlada ističu prigovor nedopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku jer smatraju, u biti, da sud koji je uputio zahtjev nije dovoljno obrazložio razloge koji su ga naveli na postavljanje prethodnih pitanja odnosno relevantnost mogućeg odgovora Suda na pitanja, koja smatraju činjeničnima, za glavni postupak. Usto, prema mišljenju društva Obala i lučice, u ovom se slučaju može smatrati da ne postoji spor, s obzirom na to da je, u skladu s nacionalnim postupovnim pravilima, prvi sud pred kojim je bio pokrenut glavni postupak trebao odbaciti prigovor protiv rješenja o ovrši donesenog na temelju vjerodostojne isprave jer je taj prigovor sastavila osoba koja nije bila ovlaštena zastupati ovršenika i on usto nije bio sastavljen na hrvatskom jeziku.
- 47 Prema Komisijinu mišljenju, sud koji je uputio zahtjev mora odlučivati u postupku koji se odnosi samo na sukob nadležnosti između dvaju sudova. Prema tome, pred njim se javlja samo pitanje koji je od dvaju predmetnih sudova mjesno nadležan. Slijedom toga, prema mišljenju te institucije, pitanja koja se odnose na tumačenje Uredbe br. 1215/2012 jedina su relevantna za rješavanje tog sukoba nadležnosti. Ostala pitanja koja se odnose na dostavu pismena i određivanje mjerodavnog prava uopće nisu povezana s predmetom glavnog postupka te su stoga nedopuštena.

- 48 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, pitanja o tumačenju prava Unije koja uputi nacionalni sud unutar pravnog i činjeničnog okvira koji utvrđuje pod vlastitom odgovornošću i čiju točnost Sud nije dužan provjeravati uživaju presumpciju relevantnosti. Sud može odbiti odlučiti o prethodnom pitanju koje je postavio nacionalni sud, u smislu članka 267. UFEU-a, samo ako, osobito, nisu ispunjeni zahtjevi u vezi sa sadržajem zahtjeva za prethodnu odluku navedeni u članku 94. Poslovnika Suda ili ako je očito da tumačenje ili ocjena valjanosti pravila Unije koju je zatražio nacionalni sud nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora u glavnom postupku ili ako je problem hipotetski (vidjeti u tom smislu presude od 9. srpnja 2020., Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, t. 19. i od 3. rujna 2020., Supreme Site Services i dr., C-186/19, EU:C:2020:638, t. 42. i navedenu sudsku praksu).
- 49 Iz ustaljene sudske prakse također proizlazi da potreba za tumačenjem prava Unije koje će biti korisno nacionalnom sudu zahtijeva da on odredi činjenični i zakonodavni okvir unutar kojeg se nalaze pitanja koja postavlja ili da barem objasni činjenične tvrdnje na kojima se ona temelje. Usto, u odluci kojom se upućuje prethodno pitanje moraju biti navedeni točni razlozi koji su nacionalni sud naveli da postavi pitanje o tumačenju prava Unije i da ocijeni nužnim upućivanje prethodnog pitanja Sudu (presuda od 1. listopada 2020., Elme Messer Metalurgs, C-743/18, EU:C:2020:767, t. 41. i navedena sudska praksa).
- 50 Ti zahtjevi u pogledu sadržaja zahtjeva za prethodnu odluku izričito su navedeni u članku 94. Poslovnika te ih sud koji je uputio zahtjev mora poštovati u okviru suradnje uspostavljene člankom 267. UFEU-a. Na njih se podsjeća i u Preporukama namijenjenim nacionalnim sudovima koje se odnose na pokretanje prethodnog postupka (SL 2018., C 257, str. 1.) (vidjeti u tom smislu presudu od 13. prosinca 2018., Rittinger i dr., C-492/17, EU:C:2018:1019, t. 38. i 39.).
- 51 U ovom slučaju valja utvrditi da, kad je riječ o tumačenju Uredbe br. 1393/2007, na koje se odnose prvo i treće pitanje, sud koji je uputio zahtjev, pred kojim je pokrenut postupak u okviru negativnog sukoba nadležnosti, nije naveo Sudu, u skladu s onim što se zahtijeva člankom 94. Poslovnika, na koji način rješenje glavnog postupka ovisi o tumačenju te uredbe. Konkretno, kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje zahtjev, ovršenik iz glavnog postupka pokrenuo je postupak pred hrvatskim sudovima te je podnio prigovor protiv rješenja o ovrsi koje mu je bilo dostavljeno.
- 52 Ni što se tiče četvrtog pitanja i prvog dijela devetog pitanja sud koji je uputio zahtjev ne iznosi više objašnjenja o razlozima koji su ga naveli da se zapita o usklađenosti pretpostavke prema kojoj je ugovor sklopljen činjenicom parkiranja na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini s odredbama koje se odnose na slobodno pružanje usluga iz članka 56. UFEU-a ili, pak, o utjecaju koji bi u tom kontekstu mogla imati okolnost da je vlasnik dotičnog vozila fizička ili pravna osoba.
- 53 Iz toga slijedi da su prvo, treće i četvrto pitanje, kao i prvi dio devetog pitanja, nedopušteni.

Nadležnost Suda da odgovori na osmo pitanje i drugi dio devetog pitanja

- 54 Osmim pitanjem i drugim dijelom devetog pitanja, koje valja ispitati na prvom mjestu, sud koji je uputio zahtjev pita se, s obzirom na odredbe uredbi Rim I odnosno Rim II, o određivanju mjerodavnog prava za pravni odnos nastao parkiranjem vozila na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini, u situaciji u kojoj se navedeno parkiranje dogodilo prije pristupanja dotične države članice Uniji.
- 55 U tom se pogledu člankom 2. Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (SL 2013., L 300, str. 22.) propisuje da su odredbe izvornih ugovora i akata koje su donijele institucije prije pristupanja Republike Hrvatske obvezujuće za tu državu članicu i primjenjuju se u njoj tek od dana njezina pristupanja, odnosno 1. srpnja 2013.

- 56 Što se tiče Uredbe Rim I, iz sudske prakse Suda proizlazi da, u skladu s njezinim člankom 28., njezina primjena ovisi o datumu sklapanja predmetnog ugovora (vidjeti u tom smislu rješenje od 13. siječnja 2016., Raiffeisen Privatbank Liechtenstein, C-397/15, neobjavljeno, EU:C:2016:16, t. 16.).
- 57 Što se tiče Uredbe Rim II, Sud je presudio da je, u skladu s njezinim člankom 31., jedini trenutak koji treba uzeti u obzir za potrebe određivanja njezina područja primjene *ratione temporis* trenutak nastanka događaja koji je prouzročio štetu (vidjeti u tom smislu presudu od 17. studenoga 2011., Homawoo, C-412/10, EU:C:2011:747, t. 36.).
- 58 U ovom slučaju iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je parkiranje vozila o kojem je riječ u glavnom postupku izvršeno 30. lipnja 2012., odnosno prije pristupanja Republike Hrvatske Uniji. Iz toga slijedi da uredbe Rim I i Rim II nisu primjenjive *ratione temporis* te Sud nije nadležan odgovoriti na osmo pitanje i na drugi dio devetog pitanja.

Drugo pitanje

- 59 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 1. stavak 1. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da pojam „građansk[a] i trgovačk[a] [stvar]”, u smislu te odredbe, obuhvaća postupak za naplatu naknade za dnevnu kartu za parkiranje na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini, a koji je pokrenulo društvo koje je jedinica lokalne samouprave ovlastila za upravljanje takvim parkirališnim mjestima.
- 60 Što se tiče pojma „građansk[a] i trgovačk[a] [stvar]” iz članka 1. stavka 1. Uredbe br. 1215/2012, Sud je ustaljeno smatrao da ga, radi osiguravanja što veće jednakosti i ujednačenosti prava i obveza koje proizlaze iz te uredbe za države članice i zainteresirane osobe, ne treba tumačiti kao jednostavno upućivanje na domaće pravo države članice. Taj pojam treba smatrati autonomnim pojmom koji treba tumačiti upućujući, s jedne strane, na ciljeve i sustav navedene uredbe i, s druge strane, na opća načela razvijena u svim nacionalnim pravnim sustavima (presuda od 28. veljače 2019., Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, t. 46. i navedena sudska praksa).
- 61 Usto, nužnost osiguranja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i izbjegavanja donošenja proturječnih odluka u državama članicama u interesu usklađenog djelovanja pravosuđa zahtijevaju široko tumačenje navedenog pojma „građansk[a] i trgovačk[a] [stvar]” (vidjeti u tom smislu presudu od 10. rujna 2009., German Graphics Graphische Maschinen, C-292/08, EU:C:2009:544, t. 22. i 23.).
- 62 Kako bi se odredilo je li sudski postupak obuhvaćen pojmom „građansk[a] i trgovačk[a] [stvar]”, u smislu članka 1. stavka 1. Uredbe br. 1215/2012, pa prema tome i njezinim područjem primjene, potrebno je utvrditi pravni odnos koji postoji među strankama u sporu i njegov predmet ili, alternativno, ispitati osnovu postupka i detaljna pravila u pogledu njegova pokretanja (presuda od 16. srpnja 2020., Movic i dr., C-73/19, EU:C:2020:568, t. 37. i navedena sudska praksa).
- 63 Dakle, iako određeni sporovi između tijela javne vlasti i privatne osobe mogu ulaziti u područje primjene Uredbe br. 1215/2012, kada se sudski postupak odnosi na radnje izvršene *iure gestionis*, drukčije je kada tijelo javne vlasti postupa u okviru izvršavanja javnih ovlasti (vidjeti u tom smislu presudu od 7. svibnja 2020., Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, t. 33. i navedenu sudska praksu).
- 64 Naime, izvršavanje javnih ovlasti jedne od stranaka u sporu zbog toga što ona izvršava ovlasti koje odstupaju od redovnih pravila koja se primjenjuju na odnose među pojedincima izuzima takav spor iz područja „građansk[e] i trgovačk[e] [stvari]” u smislu članka 1. stavka 1. Uredbe br. 1215/2012 (presuda od 3. rujna 2020., Supreme Site Services i dr., C-186/19, EU:C:2020:638, t. 57. i navedena sudska praksa).

- 65 Osim toga, javna svrha određenih djelatnosti sama po sebi nije dovoljan element kako bi ih se smatralo izvršenima *iure imperii*, u mjeri u kojoj one ne odgovaraju izvršavanju ovlasti koje odstupaju od redovnih pravila koja se primjenjuju na odnose među pojedincima (presuda od 3. rujna 2020., *Supreme Site Services i dr.*, C-186/19, EU:C:2020:638, t. 66. i navedena sudska praksa).
- 66 U ovom slučaju valja utvrditi da se predmet glavnog postupka odnosi na naplatu potraživanja koje odgovara iznosu dnevne karte za parkiranje na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini, kao i troškova postupka.
- 67 Kao što to proizlazi iz spisa kojim Sud raspolaže, iako je društvo Obala i lučice pokrenulo taj postupak na temelju ovlasti koja mu je dodijeljena aktom tijela javne vlasti, on proizlazi iz privatnopravnog odnosa u okviru kojeg stranke preuzimaju prava i obveze u skladu s općim uvjetima ugovora o parkiranju, koji su predviđeni odlukom o parkiranju u gradu Zadru, što uključuje i obvezu plaćanja karte po satu odnosno dnevne karte te cijenu tih karata. Smatra se da je ugovor o dnevnoj karti sklopljen ako nije plaćena karta po satu.
- 68 Osim toga, kao što to proizlazi iz pisanih odgovora hrvatske vlade na pitanja koja je uputio Sud, obveza plaćanja stvarnih troškova i zakonskih zatezних kamata u slučaju neplaćanja dnevne karte za parkiranje proizlazi iz hrvatskog Zakona o obveznim odnosima, kojim se propisuje pravo vjerovnika na potpunu naknadu štete.
- 69 Iz informacija iz spisa kojim Sud raspolaže također proizlazi da dnevna karta za parkiranje ne predstavlja sankciju za prometni prekršaj.
- 70 Što se tiče osnove i načina pokretanja glavnog postupka, valja također primijetiti da društvo Obala i lučice naplatu naknade za parkiranje provodi prema pravilima općeg prava, s obzirom na to da je u skladu s Ovršnim zakonom pokrenulo prvi postupak pred javnim bilježnikom, a nakon čega je ovršenikovim podnošenjem prigovora protiv rješenja o ovrsi, koje je donio navedeni javni bilježnik, uslijedio postupak pokrenut pred sudom.
- 71 Usto, poput situacije o kojoj je bila riječ u predmetu povodom kojeg je donesena presuda od 9. ožujka 2017., *Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193)*, društvo Obala i lučice izdavanjem dnevne karte za parkiranje dotičnim osobama ne donosi sâmo ovršni naslov, odstupajući od pravila općeg prava, s obzirom na to da se nakon tog izdavanja to društvo može samo pozivati na vjerodostojnu ispravu koja mu omogućuje pokretanje postupka u skladu s odredbama Ovršnog zakona odnosno, u slučaju osporavanja, sudske postupka.
- 72 Iz prethodno navedenog proizlazi da se ni za pravni odnos koji postoji između stranaka postupka kao što je to glavni postupak ni za osnovu i načine pokretanja takvog postupka ne može smatrati da upućuju na izvršavanje javnih ovlasti u smislu prava Unije, tako da se mora smatrati da je takva vrsta postupka obuhvaćena pojmom „građansk[a] i trgovačk[a] [stvar]” u smislu članka 1. stavka 1. Uredbe br. 1215/2012 te ulazi u njezino područje primjene.
- 73 S obzirom na ta razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 1. stavak 1. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način da pojam „građansk[a] i trgovačk[a] [stvar]”, u smislu te odredbe, obuhvaća postupak za naplatu naknade za dnevnu kartu za parkiranje na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini, a koji je pokrenulo društvo koje je jedinica lokalne samouprave ovlastila za upravljanje takvim parkirališnim mjestima.

Šesto pitanje

- 74 Svojim šestim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 24. točku 1. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da pojam „najam/zakup nekretnine”, u smislu te odredbe, obuhvaća postupak za naplatu naknade za dnevnu kartu za parkiranje na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini.
- 75 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, sustav određivanja opće nadležnosti, predviđen poglavljem II. Uredbe br. 1215/2012, temelji se na općem pravilu predviđenom njezinim člankom 4. stavkom 1., prema kojem se osobe s domicilom u državi članici tuže pred sudovima te države članice neovisno o svojem državljanstvu (presuda od 4. listopada 2018., Feniks C-337/17, EU:C:2018:805, t. 35.).
- 76 U poglavlju II. odjeljku 6. Uredbe br. 1215/2012 predviđen je određen broj pravila o isključivoj nadležnosti, među kojima je i ono predviđeno u članku 24. točki 1. te uredbe, kojim se u postupcima čiji su predmet najam/zakup nekretnina nadležnost dodjeljuje sudovima države članice u kojoj se nekretnina nalazi, ali riječ je samo o odstupanju od općeg pravila o nadležnosti suda tuženikova domicila (vidjeti u tom smislu presudu od 10. srpnja 2019., Reitbauer i dr., C-722/17, EU:C:2019:577, t. 38.). Budući da odredbe članka 24. točke 1. navedene uredbe predstavljaju odstupanje, ne treba ih tumačiti šire nego što se to zahtijeva njihovim ciljem (vidjeti u tom smislu presudu od 16. studenoga 2016., Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, t. 28. i navedenu sudsku praksu).
- 77 Kad je riječ o zadanom cilju tih odredaba, valja podsjetiti na to da iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da bitan razlog isključive nadležnosti sudova države članice na čijem se državnom području nekretnina nalazi predstavlja okolnost da sud *rei sitae*, uzimajući u obzir malu udaljenost, može najbolje poznavati činjeničnu situaciju te primijeniti pravila i običaje koji su u načelu oni države u kojoj se nekretnina nalazi (presuda od 16. studenoga 2016., Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, t. 29. i navedena sudska praksa).
- 78 Što se konkretno tiče najma nekretnina, iz sudske prakse Suda proizlazi da je ta isključiva nadležnost opravdana složenošću odnosa između vlasnika i najmoprimca, koji uz najamninu sadržava niz prava i obveza. Taj odnos uređen je posebnim zakonima, od kojih su neki kogentni, države u kojoj se nalazi nekretnina koja je predmet najma, kao što su to zakoni kojima se određuje osoba odgovorna za održavanje nekretnine i plaćanje poreza na nekretnine, oni kojima se uređuju susjedске obveze osobe koja boravi u nekretnini kao i oni kojima se uređuje ili ograničuje pravo vlasnika da uđe u posjed nekretnine istekom najma (rješenje od 15. svibnja 2019., MC, C-827/18, neobjavljeno, EU:C:2019:416, t. 27. i navedena sudska praksa).
- 79 Međutim, u ovom se slučaju, kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje zahtjev, glavni postupak ne odnosi na uvjete iskorištavanja nekretnine, nego na naplatu naknade koja proizlazi iz parkiranja na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini. Neovisno o kvalifikaciji pravnog odnosa koji je na taj način utvrđen od strane nacionalnog prava, takav postupak, s obzirom na svoj predmet i doseg provjera koji će nacionalni sud provoditi, ne može biti obuhvaćen pravilom o isključivoj nadležnosti iz članka 24. točke 1. Uredbe br. 1215/2012.
- 80 S obzirom na ta razmatranja, na šesto pitanje valja odgovoriti da članak 24. točku 1. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način da pojam „najam/zakup nekretnine”, u smislu te odredbe, ne obuhvaća postupak za naplatu naknade za dnevnu kartu za parkiranje na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini.

Peto i sedmo pitanje

- 81 Svojim petim i sedmim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti najprije pita treba li članak 7. točku 1. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da pojam „[stvari] povezan[e] s ugovorom”, u smislu te odredbe, obuhvaća postupak za naplatu naknade za dnevnu kartu za parkiranje na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini te, zatim, u slučaju potvrdnog odgovora, predstavlja li ugovor o parkiranju koji je sklopljen u takvim okolnostima ugovor o pružanju usluga u smislu članka 7. točke 1. podtočke (b) druge alineje te uredbe kao i, naposljetku, u slučaju negativnog odgovora, je li takav postupak obuhvaćen pravilom o posebnoj nadležnosti u području delikata ili kvazidelikata iz članka 7. točke 2. navedene uredbe.
- 82 Što se tiče, kao prvo, ugovorne ili deliktne naravi glavnog postupka, treba podsjetiti na to da pojmove „[stvari] povezan[e] s ugovorom” i „[stvari] povezan[e] s deliktima ili kvazideliktima”, u smislu, redom, članka 7. točke 1. i članka 7. točke 2. Uredbe br. 1215/2012, treba tumačiti autonomno, prije svega uzimajući u obzir sustav i ciljeve te uredbe, kako bi se osigurala njezina ujednačena primjena u svim državama članicama. Stoga se ti pojmovi ne mogu shvatiti na način da upućuju na kvalifikaciju koja se prema mjerodavnom nacionalnom pravu primjenjuje na pravni odnos o kojem je riječ pred nacionalnim sudom (vidjeti u tom smislu presudu od 14. srpnja 2016., Granarolo, C-196/15, EU:C:2016:559, t. 19. i navedenu sudsku praksu).
- 83 Sud je u tom pogledu smatrao da pojam „[stvari] povezan[e] s deliktima ili kvazideliktima”, u smislu članka 7. točke 2. Uredbe br. 1215/2012, obuhvaća svaki zahtjev koji je usmjeren na utvrđivanje tuženikove odgovornosti i koji nije povezan sa „stvarima povezanim s ugovorom”, u smislu članka 7. točke 1. podtočke (a) te uredbe, s obzirom na to da se ne temelji na pravnoj obvezi koju je osoba slobodnom voljom preuzela prema drugoj osobi (presuda od 24. studenoga 2020., Wikingerhof, C-59/19, EU:C:2020:950, t. 23. i navedena sudska praksa).
- 84 Sud je pojasnio da primjenjivost bilo članka 7. točke 1. Uredbe br. 1215/2012, bilo njezina članka 7. točke 2., ovisi, s jedne strane, o tužiteljevu izboru da se pozove ili ne pozove na jedno od tih pravila posebne nadležnosti i, s druge strane, o ispitivanju suda pred kojim je pokrenut postupak posebnih uvjeta predviđenih tim odredbama (presuda od 24. studenoga 2020., Wikingerhof, C-59/19, EU:C:2020:950, t. 29.).
- 85 Kada se tužitelj pozove na jedno od navedenih pravila, sud pred kojim se vodi postupak treba ispitati jesu li njegovi zahtjevi, neovisno o svojoj kvalifikaciji u nacionalnom pravu, ugovorne naravi ili, naprotiv, deliktne ili kvazideliktne naravi u smislu navedene uredbe (presuda od 24. studenoga 2020., Wikingerhof, C-59/19, EU:C:2020:950, t. 30.).
- 86 Iz toga slijedi da najprije valja provjeriti ima li postupak za naplatu naknade za dnevnu kartu za parkiranje na označenom parkiralištu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini, neovisno o svojoj kvalifikaciji u nacionalnom pravu, ugovornu narav.
- 87 U tom pogledu valja primijetiti da, iako se člankom 7. točkom 1. Uredbe 1215/2012 ne zahtijeva sklapanje pisanog ugovora, za primjenu te odredbe ipak je nužno utvrđenje ugovorne obveze. Valja pojasniti da se može smatrati da ja takva obveza nastala prešutno, osobito kada to proizlazi iz nedvosmislenih radnji kojima se izražava volja stranaka (vidjeti u tom smislu presudu od 14. srpnja 2016., Granarolo, C-196/15, EU:C:2016:559, t. 24. i navedenu sudsku praksu).
- 88 U ovom slučaju iz elemenata spisa kojim Sud raspolaže proizlazi da su opći uvjeti korištenja javnih parkirališnih površina, odnosno, među ostalim, određivanje parkirališnih mjesta, razdoblja i cijene parkiranja, uključujući obvezu plaćanja dnevne karte za parkiranje, objavljeni u odluci o parkiranju u gradu Zadru. Parkiranjem na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini nastaje pravni odnos između upravitelja tog mjesta i osobe koja se njime koristila plaćanjem karte za parkiranje po satu ili danu, a narav tog odnosa može se kvalificirati kao ugovorna.

- 89 Stoga se postupak za naplatu naknade za dnevnu kartu za parkiranje temelji na navodnoj povredi ugovornih obveza i obuhvaćen je pojmom „[stvari] povezan[e] s ugovorom”, u smislu članka 7. točke 1. podtočke (a) Uredbe br. 1215/2012, tako da hrvatski sudovi svoju nadležnost mogu izvesti iz te odredbe, neovisno o naravi ugovora o parkiranju o kojem je riječ u glavnom postupku.
- 90 Argument koji je istaknula slovenska vlada u svojem odgovoru na pisana pitanja Suda – prema kojem ovršenik nije slobodno preuzeo obvezu, s obzirom na to da je u ovom slučaju vozilo o kojem je riječ u glavnom postupku na predmetno parkirališno mjesto parkirao primatelj *leasinga*, a ne sama ta stranka – ne može dovesti u pitanje ugovornu narav glavnog postupka. Naime, taj se argument odnosi na meritorno ispitivanje koje je sud dužan provesti nakon što je odlučio o svojoj nadležnosti.
- 91 U tom je pogledu Sud presudio da je sud pred kojim se vodi postupak za izvršenje ugovora nadležan na temelju članka 7. točke 1. Uredbe br. 1215/ 2012 čak i kada tuženik kao sredstvo obrane ističe nepostojanje tog ugovora (presuda od 4. ožujka 1982., Effer, 38/81, EU:C:1982:79, t. 8.).
- 92 Kao drugo, što se tiče mogućnosti da se ugovor o parkiranju iz glavnog postupka kvalificira kao ugovor o pružanju usluga, u svrhu primjene članka 7. točke 1. podtočke (b) Uredbe br. 1215/2012, valja pojasniti da bi se takvom kvalifikacijom isključila primjena pravila o nadležnosti predviđena u članku 7. točki 1. podtočki (a) navedene uredbe. Naime, vodeći računa o hijerarhiji koja se podtočkom (c) te odredbe uspostavlja između njezinih podtočaka (a) i (b), pravilo o nadležnosti predviđeno u toj podtočki (a) primjenjuje se samo alternativno, i to ako se ne primjenjuju pravila o nadležnosti sadržana u navedenoj podtočki (b) (presuda od 8. ožujka 2018., Saey Home & Garden, C-64/17, EU:C:2018:173, t. 34. i navedena sudska praksa).
- 93 Pojam „usluge”, u smislu članka 7. točke 1. podtočke (b) druge alineje Uredbe br. 1215/2012, podrazumijeva barem da stranka koja ih pruža obavlja određenu aktivnost kao protučinidbu za naknadu (vidjeti u tom smislu presudu od 8. ožujka 2018., Saey Home & Garden, C-64/17, EU:C:2018:173, t. 38. i navedenu sudsku praksu).
- 94 Što se tiče kriterija koji se odnosi na postojanje aktivnosti, on zahtijeva ispunjenje radnji činjenja, a ne obično propuštanje (presuda od 8. ožujka 2018., Saey Home & Garden, C-64/17, EU:C:2018:173, t. 39.). Tako je Sud presudio da ugovor kojim nositelj prava intelektualnog vlasništva svojem suugovaratelju dodjeljuje pravo da se njime koristi uz protučinidbu plaćanja naknade ne podrazumijeva takvu aktivnost jer nositelj prava intelektualnog vlasništva odobravanjem iskorištavanja ne pruža nikakvu uslugu, nego se samo obvezuje da suugovaratelju dopusti da se slobodno koristi navedenim pravom (vidjeti u tom smislu presudu od 23. travnja 2009., Falco Privatstiftung i Rabitsch, C-533/07, EU:C:2009:257, t. 30. i 31.).
- 95 Međutim, u ovom slučaju iz informacija kojima Sud raspolaže proizlazi da se društvo Obala i lučice bavi upravljanjem javnim parkirališnim površinama, što podrazumijeva određenu aktivnost koja se sastoji barem od utvrđivanja, razgraničenja i označivanja parkirališnih mjesta na javnim prometnim površinama i upravljanja načinima naplate troškova parkiranja.
- 96 Što se tiče kriterija naknade koja se plaća kao protučinidba za aktivnost, u ovom slučaju nije sporno da se plaćanje dnevne karte za parkiranje može kvalificirati kao naknada.
- 97 Prema tome, i kao što je to u biti naveo nezavisni odvjetnik u točkama 119. i 120. svojeg mišljenja, ugovor o parkiranju o kojem je riječ u glavnom postupku može se kvalificirati kao „ugovor o pružanju usluga”, u smislu članka 7. točke 1. podtočke (b) druge alineje Uredbe br. 1215/2012.
- 98 Stoga na peto i sedmo pitanje valja odgovoriti da članak 7. točku 1. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način, s jedne strane, da pojam „[stvari] povezan[e] s ugovorom”, u smislu te odredbe, obuhvaća postupak naplate naknade koja proizlazi iz ugovora čiji je predmet parkiranje na jednom od

označenih parkirališnih mjesta koja se nalaze na javnoj prometnoj površini, koja organizira i kojima upravlja društvo koje je ovlašteno u tu svrhu i, s druge strane, da taj ugovor predstavlja ugovor o pružanju usluga u smislu članka 7. točke 1. podtočke (b) druge alineje te uredbe.

Troškovi

- ⁹⁹ Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

1. Članak 1. stavak 1. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima treba tumačiti na način da pojam „građansk[a] i trgovačk[a] [stvar]”, u smislu te odredbe, obuhvaća postupak za naplatu naknade za dnevnu kartu za parkiranje na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini, a koji je pokrenulo društvo koje je jedinica lokalne samouprave ovlastila za upravljanje takvim parkirališnim mjestima.
2. Članak 24. točku 1. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način da pojam „najam/zakup nekretnine”, u smislu te odredbe, ne obuhvaća postupak za naplatu naknade za dnevnu kartu za parkiranje na označenom parkirališnom mjestu koje se nalazi na javnoj prometnoj površini.
3. Članak 7. točku 1. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način, s jedne strane, da pojam „[stvari] povezan[e] s ugovorom”, u smislu te odredbe, obuhvaća postupak naplate naknade koja proizlazi iz ugovora čiji je predmet parkiranje na jednom od označenih parkirališnih mjesta koja se nalaze na javnoj prometnoj površini, koja organizira i kojima upravlja društvo koje je ovlašteno u tu svrhu i, s druge strane, da taj ugovor predstavlja ugovor o pružanju usluga u smislu članka 7. točke 1. podtočke (b) druge alineje te uredbe.

Bonichot

Bay Larsen

Toader

Safjan

Jääskinen

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 25. ožujka 2021.

Tajnik

A. Calot Escobar

Predsjednik prvog vijeća

J.-C. Bonichot